

3. Постанова Кабінету міністрів України «Деякі питання державної реєстрації шлюбу в умовах воєнного стану» від 07.03.2022 р.

4. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р.

Кула А. С.,

*студентка 3-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного процесу
Волкова Н. В.

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Війна на території нашої держави певним чином вплинула на всі сфери нашого життя і на жаль нікого не обійшла стороною. Проте незважаючи на всі випробування наша держава дійсно продовжує виступати гарантом щодо захисту прав та законних інтересів всіх категорій населення. Але найбільше уваги було і буде приділено дітям, адже саме вони потребують особливого догляду та турботи.

Наша незламність проявляється в усіх аспектах, навіть в тих, що стосуються адаптування законодавства на протязі воєнного стану. Питання захисту прав та інтересів дітей завжди обговорюється. В той час коли все було спокійно і навіть зараз однією із головних проблем постає утримання дітей.

Розглядаючи питання щодо порядку розгляду справ про стягнення аліментів у воєнний період слід розпочати з того, що Законом України «Про охорону дитинства» визначено, що кожна дитина має право на гідний рівень життя та саме батьки мають обов'язок створювати умови, які є необхідними для всебічного розвитку дитини та несуть відповідальність за невиконання такого обов'язку [1].

28 серпня 2018 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення економічних передумов для посилення захисту права дитини на належне утримання». Головною метою прийняття цього закону було здійснення передумов для повного забезпечення права дітей на належне проживання та покращення їх матеріального стану в такій ситуації випадку, коли батьки не дійшли згоди щодо способу утримання дітей, саме це також можна вирішити в суді [2].

Одним із найрезультативнішим способом щодо захисту прав дитини на належне утримання так і є судовий захист. Один із батьків або законний представник, з яким проживає дитина, має повне право звернутися до суду стосовно питання простягнення аліментів. В період сьогоденних реалій судові процедури залишилися незмінними проте винятком є територіальної підсудності, це стосується судів окремих тимчасово окупованих областей та областей та областей на території яких тривають активні бойові дії, була змінена розпорядженням Голови Верховного Суду [3].

Значних змін, що стосуються способів звернення до суду про стягнення аліментів в воєнний період не було. Так і залишились два способи звернення до суду для стягнення аліментів: у порядку наказного провадження, що передбачає звернення із заявою про видачу судового наказу; у порядку позовного провадження, що передбачає звернення з позовною заявою.

Хотіла б зупинити свою увагу на перевагах першого способу. Він є більш швидким: на практиці орієнтир приблизно місяць та спрощений, тобто без проведення судового засідання розгляд справи. Проте є певний значний недолік – обмеження розмірів аліментів, які б дійсно можна було стягнути після винесення судового рішення. Вимоги за якими можна звернутись до суду про стягнення аліментів на утримання дитини визначені у п.п.4-5 ч. 1 ст. 161 ЦПК України. До таких вимог Н. В. Волкова відносить: : «вимогу щодо стягнення аліментів можливо заявляти тільки щодо не повнолітніх осіб; законодавством визначено чіткий розмір аліментів, який підлягає стягненню; безспірність справ, що передбачає відсутність вимог про встановлення, оспорування батьківства (материнства) та інших заінтересованих осіб» [4, с. 28]. Однією із позитивних змін цивільного процесуального законодавства щодо наказного провадження «...стало надання заявникові права вибору в якому порядку буде розглядатись справа у наказному або у спрощеному позовному провадженні» [5, с. 113-114].

Також слід зазначити, що спираючись на розгляд позовної заяви суд має змогу вказати на розмірсплати аліментів посилаючись на дохід платника. Якщо роздивлятись цей приклад, то саме тут закон не передбачає максимального розміру аліментів. Суд повинен буде врахувати перш за все потреби дитини і звичайно проаналізувати матеріальні можливості платника аліментів [6].

Ще одну вимогу, яку суд може розглянути в межах позовного провадження, – це стягнення додаткових витрат на утримання дитини. Саме ця позовна вимога може розглядатися двома способами: разом із вимогою про стягнення аліментів і також окремо, в межах іншого судового провадження. Хочу зазначити, що законом було визначено щодо додаткових витрат, тобто це такі витрати, що викликані особливими обставинами. Наприклад: розвитком певних здібностей дитини, лікування її хвороби, каліцтво [6].

Однак з введенням воєнного стану в Україні відбулися певні зміни в законодавстві, зокрема щодо сплати аліментів також [7, с. 769]. Так, 26 березня 2022 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження». Аналізуючи норми вказаного Закону на період воєнного стану на території нашої держави припиняється звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інший дохід боржника. Проте слід зробити акцент на тому, що в цій же нормі Закону № 2129-IX прямо зазначено, що вищезазване обмеження не стосується рішень про стягнення аліментів [8].

Тобто можна зробити висновок, що незважаючи на воєнний стан, який триває на території нашої держави, судові справи про стягнення аліментів на утримання дітей продовжують розглядатися, а за їх результатами ухвалюються судові рішення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Законом України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 року № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення економічних передумов для посилення захисту права дитини на належне утримання» від 03.07.2018 року № 2475-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2475-19#Text>
3. Розпорядження Верховного суду про визначення територіальної підсудності справ URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/terutor_pidsudnist/
4. Волкова Н. В. Щодо визначення вимог, за якими може бути виданий судовий наказ у справах про стягнення аліментів на утримання дитини. Захист прав людини у цивільному судочинстві. Матер. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції ім. Ю. С. Червоного (Одеса, 17 грудня 2021 р.). за заг. ред. д.ю.н., професора Н. Ю. Голубевої. Одеса : Фенікс, 2021. С. 29. С. 27-29.
5. Судовий розгляд і виконання рішень у справах про стягнення аліментів : монографія / Н. В. Волкова, Д. А. Шкорупєєв. Одеса : Фенікс, 2022. – 192 с

6. Чундак М. В. Стягнення аліментів в порядку наказного провадження. Основні проблеми та шляхи до вдосконалення Законодавчих норм. *Часопис Академії адвокатури України*. 2012. № 2. С. 1–6.

7. Волкова Н. В. Виконання судових рішень про стягнення аліментів на утримання дитини у період воєнного стану. «Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття» (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.). С.767-769

8. Про внесення зміни до розділу ХІІІ «Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про виконавче провадження» : Закон України від 15 березня 2022 року № 2129-ІХ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2129-20#Text>

Клименко Ю. А., Степаненко А. О.

*студенти 3-го курсу факультету прокуратури та слідства
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного процесу
Гонгало Р. Ф.

ЕЛЕКТРОННІ ДОКАЗИ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ

Слід почати з того, що доказування є важливою складовою правосуддя. Так одним із завдань правосуддя є справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних справ, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави. [1] Об'єктивно, всебічно та повно розглянути справу нам допомагають докази, які надаються сторонами конфлікту і повністю конкретизують їхню позицію по справі, що дає можливість суду дослідити обставини, які стали причиною конфлікту. Докази виступають певним аргументом, щодо обґрунтування сторонами своїх позицій та захисту порушених прав, адже саме від якості та повноти поданих доказів буде залежати прийняте судом рішення.

Варто звернути увагу на таку тему в цивільному судочинстві як електронні докази. Так внаслідок судової реформи 2017 року було розширено засоби доказування в Цивільному процесуальному